

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Dato 19.04.2012

Vår ref:

Deres ref:

Innspill til rapport om kostnadsdelingsmodell for datalagring

Det virker klart at Stortingets vedtak legger opp til krav som vil medføre store investerings- og driftskostnader. Kravet om atskillelse mellom lagringspliktig data og data som allerede lagres i tilbyders normale drift innebærer store nyinvesteringer for alle tilbydere, nesten uavhengig av hva slags systemer de har på plass i dag; nye systemer, nytt utstyr, hovedløsning og backupløsning, mer lagringsplass til både primærlagring og sikkerhetskopier, krypteringsløsning med videre. Et pålegg i denne størrelsesorden, ovenfor kommersielle aktører, er en sjeldenhet. Kostnadene vil ramme de aller fleste tilbydere særdeles hardt og kan virke svært konkurransevridende. Det kan rett og slett bli for dyrt å drive eller starte nye lagringspliktige selskaper.

Hele lovens formål, hele gevinsten, vil være av en samfunnsøkonomisk art og det er derfor viktig og riktig at det er Staten som investerer og bærer kostnadene.

Teleplan i sin rapport mener det bør utvikles nye systemer som sikrer krav om "kontinuerlig lagring av trafikkdata", "krav til integritet, etterrettelighet og sikkerhet i trafikkdata", "krav til konfidensialitet og sporbarhet", "driftsikkerhet", "driftseffektivitet" og "tilgjengelighet". Teleplan mener videre at eksisterende systemer, selv med tilleggsystemer eller moduler, ikke vil oppfylle disse krav.¹ I Teleplans rapport av 2008 nevnes det at "Noen tilbydere ser for seg å opprette en separat løsning for lagring av data, andre ser for seg å benytte dagens løsning som bruker for fakturering og bare utvide lagringstiden. Ettersom noen ser for seg å benytte løsningen de allerede har, er det noen tilbydere som antar at de ikke vil ha behov for å investere i nye løsninger da kapasiteten er god nok i eksisterende systemer."² Det virker her som om flere tilbydere er i villrede om kostnadene de vil kunne få ved innføring av

¹ Teleplan: Utdypning av økonomisk analyse knyttet til konsekvensene ved innføring av EUs datalagringsdirektiv (30.03.2010). Side 15, punkt 5.1.3.

² Teleplan: Økonomisk utredning av konsekvensene knyttet til innføring av EUs Datalagringsdirektiv (25.02.08). Side 16, punkt 3.5.2.

direktivet, både hva gjelder investering og drift. Dette vil ved endelig innføring med ovennevnte krav kunne slå meget negativt ut for flere tilbydere, og særlig små tilbydere løper en stor risiko for uforutsette utgifter hvis kostnadsmodellen som velges legger opp til at tilbyder skal dekke disse kostnadene.

De totale kostnadene til den enkelte tilbyder vil naturligvis øke i takt med mengden lagringspliktig data. Det stilles imidlertid høye krav til hvordan data lagres, - uavhengig av lagringsmengde. Det må innføres systemer som gir høyere hastighet og kapasitet slik at for eksempel lagring, uthenting og sikkerhetskopiering kan utføres innenfor kortere tidsrom enn i dag. Systemene må også kunne sikre dataintegriteten ytterligere. Data som tilbyder nå kun behandler internt i forbindelse med normal drift, og som ikke er nødvendig for fakturering, har tilpasset integritet og kvalitet. Da det nå kreves samme integritet for all lagringspliktig data vil dette kreve kostbare investeringer ikke bare i lagringsløsningen men også de innhentingsløsninger som i dag er i bruk, men som ikke oppfyller kravet til dataintegritet. I tillegg kreves det en vesentlig investering i krypteringsløsning, både i software og hardware, for å kunne opprettholde den mengde, integritet og hastighet som kreves.

I tillegg til å sikre integriteten til et større antall data enn i dag, vil også kvaliteten på reserveløsninger måtte økes. Reserveløsninger, om de i det hele tatt finnes, for andre systemer enn fakturering og tjenestekritiske systemer med høye SLA-krav, vil i mange tilfelle ikke tilfredsstillende de krav som nå stilles. Det betyr også her vil det være nødvendig med kostbare investeringer.

I forslaget til kostnadsfordelingsmodell nevnes det at "det innenfor alle tjenestekategoriene er et lite antall tilbydere som utgjør en stor andel av markedet. For eksempel har én tilbyder av fasttelefoni nærmere 84 prosent av markedet. Innenfor fast bredbånd har 8 av 142 nærmere 84 prosent av markedet."³ I samme kapittel nevnes det at Post- og Teletilsynet anslår antallet tilbydere som omfattes av direktivet til å være i underkant av 170. Det betyr at de aller fleste tilbydere vil ha store utgifter og relativt få henvendelser fra påtalemyndighetene.

Selv i det tilfelle Staten tar kostnadene for implementeringen vil tilbyder uansett måtte sette av tid og personell til gjennomføring og vedlikehold. Dette vil ramme de aller fleste tilbydere som ofte har et lavt antall årsverk og lite tilgjengelig personell til å utføre slike oppgaver. Disse vil ofte måtte basere seg på innleide konsulenter med de kostnader det medfører. Det virker derfor klart at det vil være en ekstra byrde og i tillegg måtte bære investerings- og

³ Utvalg: Forslag til kostnadsfordelingsmodell i forbindelse med innføring av datalagringsdirektivet i norsk rett (01.02.2012). Side 10, kap 3.

driftskostnadene forbundet med implementeringen. Tilbydere vil måtte drifte og vedlikeholde et "fremmed" system som lovpålagt må være separert fra systemer knyttet til daglig drift.

Staten vil kunne legge føringer som bidrar til kostnadseffektiv lagring. Det er ikke nødvendig med konkurransehennende kostnader som incentiv. Disse vil ramme de små tilbydere, som er de aller fleste, særlig hardt og kan i ytterste konsekvens kan bidra til samfunnsøkonomiske tap.

Stortingets vedtak går langt ut over det som tenkt som vanlig tilrettelegging av en tjeneste eller nettverk for lovbestemt tilgang. Det legges opp til en helt ny tjeneste med egen infrastruktur for lagring av data, som utelukkende skal brukes til og bekjempelse av kriminalitet. Kriminalitetsbekjempelse er en viktig samfunnsoppgave med mulighet for en stor samfunnsøkonomisk gevinst og da det faller seg naturlig at det er Staten som har en plikt å kompensere for (a) de investeringer i et slikt prosjekt, (b) de løpende driftskostnader et slikt prosjekt innebærer og (c) de utgifter innhenting av data vil medføre.

Telio mener derfor en kostnadsfordelingsmodell hvor Staten dekker alle hovedkostnadene er mest riktig. Hovedkostnadene vil være nyinvestering i maskinvare og annen infrastruktur, løpende drift- og vedlikeholdskostnader, kostnader tilknyttet økte sikkerhetskrav, herunder trening samt sikkerhetsklarering av personell. En slik kostnadsfordeling mellom Staten og tilbyderne vil bidra til fortsatt stimulering av konkurransen i markedet, med de gevinster det gir for forbrukere og i arbeidsmarkedet, samtidig som politi- og påtalemyndigheten får de verktøy de trenger. Med de nye krav til tilgjengelighet og behandlingstid er det viktig at Staten også dekker uthentingskostnader.

Vennlig hilsen
for Telio Telecom AS

Tom Nøttveit
Finansdirektør